

Η χώρα γέμισε με λύπη και με σταχτί πυκνό καπνό... Μαργαρίτα Ικαρίου

1.Οι «άλλοι» πάντα φταίνε. Οι έξω, οι μέσα, οι παραέξω, οι ένιοι, οι άσχετοι, οι σχετικοί, οι συστημικοί, οι κρατικοί και οι παρακρατικοί. Οι κρατικοδίαιτοι και οι κρατούντες. Οι καταπατητές, οι εμπρηστές, οι πράκτορες, οι κλειδοκράτορες κι οι προβοκάτορες. Οι γκρίζοι λύκοι και τα λευκά κοιμισμένα αρνιά. Οι οικοπεδοφάγοι και οι αδερφοφάγοι. Οι άλλοι, πάντα!

2.Για τα ρέματα, που μπαζώνουμε. Για τα αυθαίρετα-φέρετρα, εντός δασικών περιοχών. Για τις αντιπυρικές ζώνες, που σχεδιάζονται επί χάρτου. Για τα πευκοδάση, βορά στο μικροαστικό όνειρο για «εξοχικό». Για το χαρτοβασίλειο των αδειοδοτήσεων και των νομιμοποιήσεων, εύφλεκτη ύλη και καλό προσάναμμα στα «τζάκια» κάθε λογής εξουσίας. Για τα «έλα μωρέ τώρα» σχέδια έκτακτης ανάγκης και τις οδηγίες εκκένωσης περιοχών που μοιάζουν... εκκενώσεις εντέρων.

3.Οι στενοί δρόμοι και τα τσιμεντένια μας όνειρα. Οι άναρχα δομημένοι οικισμοί κι οι πολύβουες σα σφηκοφωλιές πόλεις. Οι αδιέξοδες εθνικές οδοί των διοδίων και των αναρμοδίων. Ο ασχεδιαστος σχεδιασμός στο γόνα. Οι διαγκωνισμοί κι οι διαγωνισμοί που μετατρέπονταν σε απευθείας αναθέσεις. Τα τσιμεντάκια στα αγάρακτα σοκάκια. Οι εκθέσεις, οι οποίες καταλήγουν αδιάβαστες και στους κάδους απορριμμάτων των ιθυνόντων. Οι προτάσεις που μένουν γράμμα κενό. Τα κενοτάφια των αγνοούμενων...

4.Ξορκίζουμε το κάθε «κακό» με ευχολόγια και υποσχέσεις. Κι αυτό, πεισματικά και ως δόρυ αιχμηρό, μας επισκέπτεται κάθε χρόνο. Πότε ως πυρκαγιά, πότε ως πλημμύρα, πότε ως οικολογική καταστροφή, πότε ως εθνική ήττα. Το «κακό» που παίζει με τους ανυπεράσπιστους ανθρώπους, τους καίει σα πεταλουδάκια που έλκονται από τα απατηλά φώτα ή τους παρασύρει σαν πουλιά με ραγισμένα φτερά στη μεσοτοιχία του σύμπαντος. Το «κακό» που στρουθοκαμηλίζοντας προσποιούμεθα πως δεν βλέπουμε... Κι αυτό, γελώντας χαιρέκακα, δείχνει στον άνθρωπο τη μωρία του και την τιμωρία του...

5.Θα μοιρολογήσουμε τη νέα καταστροφή και τα αποτεφρωμένα κορμιά στο ύστατο, τόσο σπαρακτικό, αγκάλιασμα απελπισίας. Με τριήμερο εθνικό πένθος θα θάψουμε τους καμένους αδικοχαμένους με νεκρικές σπονδές στις ευθύνες μας. Η οικονομική κρίση ως μόνιμη επωδός συγκάλυψης των εγγενών αδυναμιών του κρατικού μηχανισμού να αντιδράσει εγκαίρως και με επάρκεια σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί εάν υπήρχε τακτικός σχεδιασμός και πρόβλεψη.

6.Κι ύστερα... θα ξεχάσουμε. Μέχρι να ξαναχάσουμε κάθε ελπίδα. Το σπιτάκι μας ή και τη ζωή μας.

7.Οι νεκροί της Ικαρίας, η καταστροφή της Πεντέλης το 98, το ολοκαύτωμα της Σάμου το 2000, οι πυρκαγιές της Μάνης και της Χαλκιδικής το 2006, η βιβλική καταστροφή της Ηλείας το 2007 και οι νεκροί... Οι νεκροί... Οι νεκροί.

8.Μερικές μόνο από τις καμένες σελίδες στο βιβλίο μιας χώρας που ποτέ δε μαθαίνει!

9.Δεν θέλω να μάθω. Δεν θέλω να ξέρω τι φταίει. Θέλω να κάνω ό,τι κι ο γείτονας. Να κόβω το δέντρο που μου φράζει τη θέα. Να απλώνομαι στο παρακείμενο δασύλλιο. Να αγνωώ τους νόμους. Να κινούμαι σε υπονόμους. Να λαδώνω και να λαδώνομαι. Να ψηφίζω μα να μην εκλέγω. Να γίνομαι μέρος της αγέλης. Να ξεχνώ πως μέγιστη αξία όλων είναι η ζωή. Θέλω μόνο να καταριέμαι, να ασχημονώ, να τα περιμένω όλα από το «κράτος». Να ξεχνώ πως είμαι κι εγώ μέρος αυτού του «κράτους» κι ο λόγος που ποτέ δεν αλλάζει. Και να το θυμάμαι μόνον όταν θάβω τα όνειρά μου ή τους νεκρούς μου.

10.«Η χώρα γέμισε με λύπη και με σταχτί πυκνό καπνό...» έγραφε ο Μάνος Ελευθερίου που έφυγε κι αυτός για το μακρινό του ουρανού ταξίδι.
Θρηνούμε. Όχι άλλα λόγια.

543 λέξεις

<http://www.efsyn.gr/arthro/h-hora-gemise-me-lypi-kai-me-stahti-pykno-kapno> 24-07-2018

Ο Μάνος Ελευθερίου(1938 – 22 Ιουλίου 2018) ήταν Έλληνας ποιητής, στιχουργός και πεζογράφος. Παράλληλα εργάστηκε ως αρθρογράφος, επιμελητής εκδόσεων, εικονογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός.

Λεξιλόγιο

ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια (μόνο στον πληθ., μερικοί -ές, -ά), αντωνυμία της αρχαίας ελληνικής. Προβοκάτορες από το λατιν. ρήμα *provocare* = προκαλώ, με ιδιαίτερη σημασία. Ο προβοκάτορας είναι αυτός που με οποιαδήποτε προκλητική δόλια ενέργεια διεγείρει ή αποσκοπεύει είτε σε πράξεις βίας και εκδίκησης, είτε σε δημιουργία γενικότερης σύγχυσης σε πρόσωπα, ή ομάδες ατόμων, ή και σε συγκεκριμένο κοινωνικό σύνολο.

Ενδεικτικές δραστηριότητες

1. Ποια στάθηκε η αφορμή για να γραφεί το άρθρο αυτό, ποιο το θέμα και η θέση και ποια η πρόθεση της γράφουσας; Από πού είναι παρμένος και ελαφρά παραλλαγμένος ο τίτλος του δημοσιεύματος και ποια συγκυρία της τον πρόσφερε;
2. Να πληροφορήσετε τους συμμαθητές σας, με το ύφος και τη γλώσσα που αρμόζει στην περίληψη, για το περιεχόμενο του άρθρου σε 100-120 λέξεις.
3. Ποιος είναι ο κυρίαρχος τρόπος ανάπτυξης της 2^{ης} και 3^{ης} παραγράφου; Τι παρατηρείτε σχετικά με τα δομικά τους μέρη;
4. Ποιο σχήμα λόγου είναι κυρίαρχο στην πρώτη παράγραφο και ποια είναι η λειτουργία του;
5. Να αναφερθείτε στη λειτουργία και το νόημα των παρομοιώσεων στην περίοδο (Το «κακό» ... του σύμπαντος.) της 4^{ης} παρ. και της μεταφοράς *Να λαδώνω και να λαδώνομαι* στην 9^η παρ.
6. Γιατί σε πολλά σημεία η συντάκτρια επιλέγει μικροπερίοδο και μάλιστα ελλειπτικό λόγο με απουσία διαρθρωτικών λέξεων;
7. Στο άρθρο κυριαρχεί η ενεργητική σύνταξη. Γιατί;
8. Σε αρκετά σημεία η αρθρογράφος χρησιμοποιεί α' πρόσωπο πληθ. αριθ. π.χ. *Μπαζώνουμε, Ξορκίζουμε, Θα μοιρολογήσουμε, θα ξεχάσουμε, Θρηνούμε* και στην 9^η παράγραφο επιλέγει το α' πρόσωπο ενικού αριθμού. Τι εκφράζουν οι επιλογές αυτές στο συγκεκριμένο κείμενο; Πώς θα διαμόρφωνε το ύφος του κειμένου το β' πρόσωπο του πληθυντικού αντί του α' πληθυντικού;
9. Στις φράσεις της 3^{ης} παρ. *αδιέξοδες εθνικοί οδοί των διοδίων* και *Ο ασχεδιάστος σχεδιασμός στο γόνα*, απαντάμε δύο σχήματα λόγου που σχετίζονται με τη θέση των λέξεων μέσα στην πρόταση, την παρήχηση και την παρονομασία. Να τα ορίσετε και να αιτιολογήσετε τη λεκτική αυτή επιλογή της συντάκτριας. Ποιο άλλο σχήμα λόγου που δημιουργεί μια λογική αντίφαση ωστόσο το νόημά του είναι ορθό, δημιουργείται εδώ;

10. Οι «άλλοι» (1^η παρ.), «τζάκια» και «έλα μωρέ τώρα» (2^η παρ.), Το «κακό» (4^η παρ.), αυθαίρετα-φέρετρα (2^η παρ.), και τα αποσιωπητικά που μοιάζουν... εκκενώσεις εντέρων (2^η παρ.) και στο τέλος της 3^{ης} και 4^{ης} παρ.

11. Να γράψετε τα ουσιαστικά από τα οποία παράγονται τα επίθετα του κειμένου: οι άσχετοι (1^η παρ.), αιχμηρό (4^η παρ.), απατηλά (4^η παρ.), σπαρακτικό (5^η παρ.), πυκνό (10^η παρ.). Με ποιο από τα ουσιαστικά που βρήκατε και με ποια έκφραση χαρακτηρίζουμε την αυξημένη κυκλοφορία στους δρόμους; Σε ποια παροιμιώδη έκφραση απαντάμε το ίδιο ουσιαστικό και ποια η σημασία της;

12. Να γράψετε μία συνώνυμη για καθεμία λέξη που σας δίνεται, σύμφωνα πάντα με τα συμφραζόμενα στο κείμενο: των ιθύνοντων (3^η παρ.), ραγισμένα (4^η παρ.), τη μωρία (4^η παρ.), των εγγενών (5^η παρ.), παρακείμενο (9^η παρ.)

Παραγωγή λόγου

Με αφορμή την πρόσφατη φονική πυρκαγιά αλλά και άλλες φυσικές καταστροφές (πλημμύρες), να γράψετε ένα άρθρο για το περιοδικό του σχολείου σας (500-600 λέξεις) και να αναζητήσετε απαντήσεις στα ζητούμενα: α) σε ποιους και γιατί αποδίδετε συγκεκριμένες ευθύνες γι' αυτές τις καταστροφές και β) ποια είναι η υποχρέωση μιας ευνομούμενης Πολιτείας-της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας-ώστε να προλαβαίνει και να αποφεύγει τέτοιου είδους καταστροφές;

<https://www.youtube.com/watch?v=-V2EcWTB9wE>